

Tweede bijbelstudie over bevrijding

De vrijheid in bezit nemen

Aanpakken en uitpakken

Ik wil jullie in deze laatste bijbelstudie graag bemoedigen voor het nieuwe jaar.

Het symbool van deze bijbelstudie is een cadeau. God is een gevende God. Wij mensen mogen hun handen daarnaar uitstrekken. Het gaat verder: niet alleen aanpakken, maar ook uitpakken.

We beginnen bij het cadeau wat de Heere aan Zijn volk Israël wil geven: het leven in het beloofde land en zullen daarna kijken wat we hiervan kunnen leren voor het aanpakken en uitpakken van het cadeau wat Hij ons aanbiedt.

Terugblik

In de eerste bijbelstudie maakten we kennis met de eerste generatie Israëlieten die uit Egypte bevrijd werd. Ondanks de geweldige zorg van God, bleven zij vasthouden aan de patronen van het oude leven. God geeft hen de kans om Hem eerst te leren kennen en om goed voorbereid te worden voor de taak in het beloofde land, maar het volk laat zien dat ze deze God niet onvoorwaardelijk willen volgen en vertrouwen. Het volk kiest en God trekt Zijn conclusies. De woestijn wordt het eindpunt. Van al de 20+ers die vanuit Egypte de woestijn ingingen, hebben alleen Jozua en Kaleb het beloofde land bereikt. Zelfs Mozes mag het land niet in. We merken hieraan hoe zwaar God de zonde oppakt. Hij vraagt radicale gehoorzaamheid.

> Hierin schuilt voor ons de les dat de zowel de Heere als wijzelf niet gediend zijn met een halve bekering. Denk aan Johannes 8:36.

Voor de grens

Na 40 jaar rondgezworven te hebben, staan de Israëlieten opnieuw voor de grenzen van Kanaän; nu aan de oostkant, bij de Jordaan.

Voordat Mozes sterft, mag hij nog één keer de ‘huisregels van God’ presenteren, dit keer aan de jongere generatie, waarvan velen er niet bij waren bij Horeb. Het zijn de zelfde regels, maar wel met een serieuzere ondertoon: gehoorzaamheid zal leiden tot zegen en ongehoorzaamheid tot vloek. Ook deze generatie mag zelf bepalen in hoeverre ze Gods zegen zullen gaan ervaren (Deut.28:1...en 15...).

Het verhaal wordt compleet

Het boek Jozua sluit aan op het boek Exodus en Numeri. In Exodus wordt beschreven hoe het volk Israël wordt bevrijd en uitgeleid uit Egypte. In het boek Leviticus staat het historische verslag even stil. In het boek Numeri wordt t/m hoofdstuk 13 de reis beschreven door de woestijn, tot aan Kades Barnea. Het was Gods bedoeling dat het volk vanuit Kades het land Kanaän in het zuiden zou binnentrekken. Dat gaat echter niet door vanwege de opstand van het volk en zodoende kennen wij nu ook het vervolg van het boek Numeri (de omzwerving van 38 jaar lang) en het boek Deuteronomium (letterlijk: ‘tweede wetgeving’). Het is opvallend dat in Hebrreeën 11:29-30 de periode van de 38 jaren wordt weggelaten. Het was geen periode die gekenmerkt werd door geloof.

Jozua echter maakt af wat in Numeri 13 was stopgezet. Het verhaal wordt compleet.

In het boek Jozua, genoemd naar de nieuwe leider van het volk, wordt de inname van het land Kanaän beschreven. Onder leiding van Jozua nemen de Israëlieten het hun door God beloofde land in bezit (Deut.31:1-8). Gods beloften gaan in vervulling (Deut.7:9)!

> **Onze God is een God op wie je kunt bouwen (Ps.146:5). Hij maakt Zijn Woord waar.**

Het land is echter nog volop bewoond. Zeven volken (Deut.7:1; Hand.13:19) moeten er verdreven worden. Al aan Abraham maakte de Heere duidelijk dat het hier ging om volken die leefden in grove zonden (Gen.15:16). Er woonden ook veel reuzen; het bewijs van (demonische) goddeloosheid die alle proporties te buiten ging. Dit is een verklaring voor het feit dat deze volken gedood moeten worden. Ondanks de tegenstand van de Kanaänieten, lukt het de Israëlieten om in korte tijd bijna het hele land te veroveren. Na het vechten komt er eindelijk rust en kunnen alle mensen naar hun toegewezen stukje

grond. Vanuit hun eigen gebied moeten ze na de dood van Jozua de laatste vijanden aan de grenzen nog verdrijven. De Heere wil hen ook daar de kracht voor geven (Joz.13:1-7).

Op zoek naar het geheim

Het geheim van het 'succes' van het verhaal van Jozua vinden we in het eerste hoofdstuk. Ik wil daar op inzoomen en van daaruit ook een aantal lessen doorgeven.

De grenzen

Het boek Jozua begint met de verzekering van God dat Hij hen het land zal geven. De Heere noemt de grenzen van het land erbij; een enorm gebied, waarvan het huidige grondgebied van Israël maar een schijntje is. Ook het huidige Syrië, Libanon en een groot stuk van Jordanië horen erbij.*

'Van de woestijn en dezen Libanon af tot aan de grote rivier, de rivier Frath, het ganse land der Hethieten, en tot aan de grote zee, tegen den ondergang der zon, zal ulieder landpale zijn. Niemand zal voor uw aangezicht bestaan al de dagen uws levens; gelijk als Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn; Ik zal u niet begeven, en zal u niet verlaten. Wees sterk en heb goeden moed! want gij zult dit volk dat land erfelijk doen bezitten, dat Ik hun vaderen heb gezworen hun te geven' (Joz.1:4-6).

Aan het werk

De Israëlieten die op het punt staan om het land binnen te gaan, hebben heel wat meegemaakt in de woestijn. Ze hebben vele doden moeten begraven, vele hindernissen moeten nemen, tegen vijanden moeten strijden. Het wordt nu tijd dat ze alle ellende achter zich laten en het land in bezit kunnen nemen.

God wil het hen echter wel op een heel speciale manier geven, als een cadeau wat op een bepaalde manier moet uitgepakt worden. Er is namelijk een voorwaarde.

'Maak u nu op, trek over deze Jordaan, gij en al dit volk, tot het land, dat Ik hun, den kinderen Israëls, geve. Alle plaats, waarop ulieder voetzool treden zal, heb Ik u gegeven, gelijk als Ik tot Mozes gesproken heb' (Joz.1:2-3; zie ook Deut.11:24).

Er staat dat elke plaats waarop ze hun voet zullen zetten, hun door God gegeven is. Het land is voor hen bestemd, maar ze moeten het tot het hunne maken door er in te gaan.

De opdracht die ze krijgen is: vooruit gaan.

God is machtig genoeg om hen het land Kanaän op een presenteerblaadje aan te reiken, compleet schoongeveegd van alle vijanden. Hij doet dat echter niet, maar legt de verantwoordelijkheid voor het innemen bij de Israëlieten zelf. Hij verzekert hen van het feit dat Hij het land aan hen zal geven, maar geeft hen de opdracht om de grenzen te bereiken die Hij gesteld heeft.

Als de Israëlieten geen stap vooruit zullen zetten en blijven wachten totdat God iets zal doen, zullen ze nooit kunnen genieten van al het moois wat God voor hen heeft klaarliggen.

Een relatie onderhouden

Waarom deze opdracht? Waarom op deze manier? Hebben ze al niet genoeg strijd moeten leveren en ellende moeten meemaken om na 40 jaar bij de Jordaan aan te komen? Kan God nu niet een keer de gemakkelijke weg kiezen en de rest gewoon aan hen geven? Jawel! Maar toch kiest God niet voor deze manier. Net als bij de uittocht, kiest Hij ook nu weer voor de beste weg.

Eén belangrijke reden hiervoor is dat God een relatie met dit volk wil onderhouden. De hele reis is Hij bij hen geweest en ook bij de verovering van het land zal Hij bij hen zijn. Bij alle barrières die ze nog moeten overwinnen, zullen ze Hem steeds nodig hebben en in dat contact zal hun vertrouwen in Hem en hun gehoorzaamheid aan Hem groeien.

Twee keer in het tekstgedeelte hierboven zegt God dat Hij bij hen zal zijn en hen niet zal verlaten. Alle hindernissen die ze nog zullen moeten nemen, doen daar niets vanaf. Het gaat erom dat alle ogen op God gericht zullen zijn en blijven.

Hij gunt hen ook geen prachtig land zonder zegen, zonder Zijn nabijheid, maar wil hen alles geven in relatie met Zichzelf.

> Iets soortgelijks vinden we in Joh.15:5. Zonder het contact met de Heere Jezus 'is het geen leven'.

Vertrouwen en gehoorzaamheid gevraagd

Tegenover alles wat God belooft te geven en te doen, vraagt Hij van het volk slechts twee dingen: moed om vooruit te gaan en gehoorzaamheid aan Zijn 'huisregels'.

'Alleenlijk wees sterk en heb zeer goeden moed, dat gij waarneemt te doen naar de ganse wet, welke Mozes, Mijn knecht, u geboden heeft, en wijk daarvan niet, ter rechter hand noch ter linkerhand, opdat gij verstandelijk handelt alom, waar gij zult gaan; Dat het boek dezer wet niet wijke van uw mond, maar overleg het dag en nacht, opdat gij waarneemt te doen naar alles, wat daarin geschreven is; want alsdan zult gij uw wegen voorspoedig maken, en alsdan zult gij verstandelijk handelen. Heb Ik het u niet bevolen? wees sterk en heb goeden moed, en verschrik niet, en ontzet u niet; want de HEERE, uw God, is met u alom, waar gij heengaat' (Joz.1:7-9).

Er is moed voor nodig om dit land binnen te stappen en de gevaren tegemoet te gaan. De basis voor moed is het vertrouwen dat God zal doen wat Hij belooft. Elke dag zal er weer vertrouwen nodig zijn om vooruit te gaan en 'stap voor stap' het land in bezit te nemen. God lijkt hier op een vader, die zijn kind leert lopen en het aanmoedigt om steeds een stapje te zetten naar zijn uitgestoken handen toe. Hij is erbij en daarom durft het kind ook zijn grenzen te verleggen. De vader heeft zoveel liefde voor zijn kind, dat niets hem te veel is om hierbij te helpen.

Deze liefdevolle houding van God zien we echter ook terug in Zijn eis om gehoorzaam te zijn. We zagen al in studie 1 dat Gods geboden er zijn als bescherming en om zegen te brengen (Deut.4:40; 5:33). Wat zou het voor zin hebben om een prachtig land in bezit te nemen en daarin te leven zonder deze bescherming. Er zou dan van Gods bedoeling met Zijn volk (zegen en dienstbaarheid) niets terecht komen. En om dit doel wel te bereiken, stelt God de gehoorzaamheid aan Zijn geboden als eis.
> Ook voor ons horen Gods geboden erbij. We zijn vrij gemaakt van de wet als systeem (Gal.5:1), maar niet van richtlijnen voor het leven met God. De Geest leert ons leven naar Gods wil (Gal.5:22).

De test voor de nieuwe generatie

Dit is de eerste test voor de nieuwe generatie Israëlieten om te leren leven met de God die hen bevrijd heeft uit de slavernij van Egypte. De vijanden die ze zullen ontmoeten zijn volken die andere goden dienen. Ze kunnen het zich niet permitteren om compromissen te sluiten. De Heere accepteert geen andere goden naast Zich (Ex.20:1-3; Ps.81:9-11).

> **Waarom zou je ook je heil zoeken bij iets anders, als deze God het beste voor je heeft klaar liggen?**

Aan de wandel...

De inname van het land Kanaän gaat van start. God is er klaar voor om Zijn volk rijk te zegenen, maar het hangt van henzelf af in hoeverre ze van Gods cadeau zullen genieten.

We krijgen in het boek Jozua regelmatig te maken met schoenen en voeten. Laten we er eens een paar momenten uit lichten.

> **Het is een oud verhaal, maar met een actuele boodschap. God is namelijk de zelfde God gebleven (1Tim.1:17; Hebr.13:8).**

Door de Jordaan

In hoofdstuk 3 en 4 lezen we over de doortocht door de Jordaan. De Jordaan, die juist in die tijd van het jaar op zijn breedst was, blijft vol met water totdat de tenen van de priesters het water raken.

Hier zien we het principe van de voetzool terug. Als ze aan de kant waren blijven wachten totdat er een pad zou komen, zou er niets gebeurd zijn. Ze moesten hun voet op het water zetten en toen pas kwam er een pad.

Hier zien we de almacht van de Heere. Voor Hem is niets onmogelijk (Luk.1:37).

> **Hoe groot is jouw geloof (vertrouwen) in God? Geloof is het scharnierpunt in allerlei situaties (Luk.17:6). Waar geloof is, daar kan God aan het werk. Daar ga je ervaren wat Hij belooft.**

Jozua

In hoofdstuk 5 lezen we over de ontmoeting tussen Jozua en de Heere zelf.

Vlak voor de verovering van Jericho gaat Jozua er op uit om de situatie nog eens te overzien. Hij is een dappere leider, die voorop gaat in de strijd. Jozua ontmoet de Vorst van het leger van God, de Heere zelf. Hij krijgt het bevel om zijn schoenen uit te doen, want het land waarop hij staat is heilig. Er zullen nog veel voetstappen gezet moeten worden, maar nu al mag hij met zijn blote voeten het land voelen, wat voor hen is afgezonderd, bestemd. Even alvast genieten, ook al moet er nog veel strijd geleverd worden. Een bemoediging van God.

> Jozua is een naamgenoot en type van de Heere Jezus. Zoals hij de leider is van de Israëlieten, is Jezus onze overste Leidsman (Hebr.12:1-2). Hij heeft de strijd al gestreden. Wij mogen achter Hem aan gaan en in Zijn overwinning delen. De laatste woorden van Jezus op aarde waren: 'Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der aïoon' (Matth.28:20).

Jericho

In hoofdstuk 6 lezen we over de inname van Jericho.

Deze stad met de enorme muren wordt ingenomen op basis van gehoorzaamheid: ze hoeven er alleen omheen te lopen. De Heere doet de rest.

> In Ef.6:10-18 lezen we over de strijd die wij te strijden hebben. Wie de vijand onderschat, maakt een grote fout. Om sterk te staan hoeven we echter alleen maar te zien op de aanwijzingen van onze Generaal. Keer op keer mogen we alles, dus ook de strijd die we te strijden hebben, bij God brengen (Fil.4:6-7) en Hem als het ware aan het werk zetten.

Achan

In hoofdstuk 7 lezen we over de zonde van Achan.

Na Jericho is nu de stad Ai aan de beurt. Vol goede moed gaan de Israëlieten op pad. God helpt hen echter nu niet. Er is een zonde gedaan en voordat er belijdenis is gedaan, wil God niet verder zegenen.

> Ook voor ons geldt dit (1Joh.1:9; Ps.32:1-7). God haat de zonde (Spr.6:16-19) en tolereert geen zonde in Zijn gemeente (Hand.5:1-11).

Hier zien we de satan die zijn poot tussen de deur wil krijgen. Het lukt hem dit keer niet.

> Omdat Jozua de moeite neemt om de Heere te vragen wat er aan de hand is, wordt het volk bewaard voor verdere ellende. Het is belangrijk dat we de duivel geen plaats geven (Ef.4:27).

De Gibeonieten

In hoofdstuk 9 lezen we over de list van de Gibeonieten.

Jozua krijgt te maken met de versleten schoenen van een vijandig volk wat via een list een verbond met Israël wil sluiten. Omdat Jozua dit keer de Heere niet raadpleegt, trapt hij erin. Hier wordt het eerste stukje beloofde land weggegeven. Hier krijgt de satan zijn zin. Het verbond met de Gibeonieten mag niet verbroken worden.

> We leven te midden van verzoeking. Soms is het niet helder of iets een verzoeking is of niet.

Jacobus raadt ons aan om dan de Heere om wijsheid te vragen (Jac.1:2-5). In de strijd waarin we staan mag het gebed niet ontbreken (Ef.6:18).

Overwinning

In hoofdstuk 10 vinden we een overzicht van koningen die al overwonnen zijn.

De krijgsoversten van de Israëlieten krijgen van Jozua bevel om hun voet op de nek van de overwonnen koningen te zetten. Het ultieme gebaar van overwinning. Zo had God het ook beloofd: gehoorzaamheid en vertrouwen brengen overwinning.

> Het leven met God is onlosmakelijk verbonden met strijd, maar het is geen hopeloze strijd. Als we doen wat de Heere vraagt, dan zal Hij ook Zijn Woord houden: Hij heiligt ons (1Thess.5:16-24).

Kaleb

In hoofdstuk 14 lezen we over Kaleb.

Kaleb betrad destijds (samen met Jozua en nog 10 mannen) het beloofde land; inmiddels 45 jaar terug (14:10). Dat was nog vóór de straf van de 38 jaren. Hij geloofde vast dat God dit land aan Israël zou geven, ondanks alle barrières die ze nog moesten overwinnen. Mozes koppelde toen aan dit geloof de

belofte dat Kaleb het land waar hij toen in geloof zijn voet op gezet had, later zou bezitten. Kaleb vraagt nu aan Jozua of hij die streek, het bergland in het zuiden, mag gaan bewonen. Nog steeds wonen daar de Enakieten (reuzen), maar Kaleb blijft er, ondanks zijn hoge leeftijd, op vertrouwen dat God hem zal helpen om hen te verdrijven.

> Kaleb is niet tevreden met een aantal overwinningen. Hij kiest een gebied uit waar nog werk te doen is. Hij wil het cadeau van God in zijn leven zo ver mogelijk uitpakken. Zo hebben ook wij nog een leven voor ons om te ontdekken wat God ons allemaal wil geven (Kol.2:3). Laten we oppassen dat we niet 'achterover gaan leunen' na een paar overwinningen. Dat zou een goede gelegenheid kunnen zijn voor de duivel om alsnog voet aan de grond te krijgen. Laten we de les van Richteren niet vergeten (Jozua 1 t/m 2:5).

Israëls Gouden Eeuw

Het boek Jozua vertelt ons het verhaal van de zegen die er uitgaat van geloof en gehoorzaamheid. De periode die hier beschreven wordt is tot op de dag van vandaag de enige waarin het volk Israël leeft zoals God dat bedoeld heeft. Ze genieten van het leven in vrijheid, wat God hen beloofd heeft; de vrijheid die ze in bezit genomen hebben door samen met God het land in te wandelen. Ze hebben een doel van God bereikt.

Het jaar 2008

Verlang je ook naar zo'n leven, dichtbij God; een Gouden 2008; een Gouden rest van je leven? Een leven met vrede in je hart, met een rein geweten? Een leven waarin je tot Gods doel komt (Ef.2:10)? God is de zelfde gebleven. Hij wil je niet alleen redden, maar Hij nodigt je ook uit om met Hem te wandelen; het cadeau uit te pakken; te ontdekken wat het echte leven met Hem inhoudt. Wil jij op die uitnodiging ingaan?

Misschien denk je: 'Ik moet zo veel. Is dat wel Bijbels? Is het niet veel meer God die het moet doen?' Mijn vraag aan jou is: 'Probeer in de Bijbel eens te vinden wat God nog moet doen aan jouw probleem. Kun je iets noemen wat Hij vergeten is?'

Hij heeft alles gedaan: de schuld betaald, de macht van de zonde gebroken, Zijn Geest gegeven. Daar kon jij niets aan bijdragen. 'Het is volbracht!' (Joh.19:30). De basis is gelegd, volledig en voorgoed. Nu ben jij aan de beurt.

Begin dan met de eerste stap te zetten... Die stap kan voor iedereen verschillend zijn.

Misschien is het in deze dagen helder voor je geworden dat je nog niet bevrijd bent uit de slavernij van de zonde; dat je nog leeft met een openstaande schuld voor God. De eerste stap die je moet nemen is dan dat je in geloof op het offer van de Heere Jezus ziet (Hand.16:30-31).

Houd je niet bezig met redeneringen als 'God moet mij bekeren, dus ik kan zelf niets doen.' Besef dat Jezus jou uitnodigt. En dat zou Hij nooit doen om je op een dwaalspoor te leiden. Vertrouw erop dat dit de weg is; gehoorzaam aan Zijn uitnodiging.

Ook als je al langer op de weg bent, zijn er nog veel stappen te zetten.

Ik raad je aan om de komende tijd eens de brief aan Efeze te lezen. Deze brief is de Nieuwtestamentische variant van het boek Jozua. In hoofdstuk 1 daarvan lees je welke zegeningen we allemaal in Christus ontvangen hebben. Wat een enorm cadeau. We hebben ook een taak gekregen in Gods koninkrijk (Efeze 3). En dan komt de oproep van 4:1. Al het moois wat je hebt gelezen, wordt pas echt realiteit voor je als je er mee aan de slag gaat, gehoorzaam en in vertrouwen.

We zullen over deze dingen, die een heel persoonlijke kant kunnen hebben, doorpraten in de maatjesgroepen.

Ik wil jullie toewensen wat Paulus verwoordt in Efeze 3:14-21.

Aantekening over de grenzen van het beloofde land

Globale aanduidingen

Het beloofde land wordt in de Bijbel diverse keren globaal aangeduid. Dit gebeurt in de volgende bijbelgedeelten:

- *Gen.15:18 'van de rivier van Egypte tot de grote rivier, de rivier de Eufraat'*
- *Ex.23:31 'het gebied van de Schelfzee (Rode Zee) tot de zee der Filistijnen [= Middellandse Zee], en van de woestijn tot de Rivier [Eufraat]'*
- *Num.13:21 'van de woestijn Zin tot aan Rehob toe, waar de weg naar Hamath begint (of: tot Lebo Hamath)'*
- *Deut.1:7 'het gebergte der Amorieten en naar al hun naburen, in de Vlakte, op het Gebergte, in de laagte, in het Zuiderland en aan de zeekust, - het land der Kanaänieten, en de Libanon tot aan de grote rivier, de Eufraat'*
- *Deut.11:24 'van de woestijn af tot de Libanon, van de rivier af, de rivier de Eufraat, tot de westelijke zee toe'*
- *1Kon.8:65 en 2 Kron. 7:8 'van de weg naar Hamath af tot aan de beek [wadi] van Egypte'*
- *2Kon.14:25 'van de weg naar Hamath tot de zee der vlakte [Arabah]'*
- *Jes.27:12 'van de rivier [Eufraat] af tot de beek [wadi] van Egypte toe'*

Het Overjordaanse en de Eufraat

Het is van belang of de Eufraat als noord- of als oostgrens bedoeld wordt. Als de Eufraat de oostgrens is, houdt dit in, dat een heel groot gebied ten oosten van de Jordaan is beloofd. Als de Eufraat de noordgrens is, hoort het gebied van Syrië (Aram) erbij, maar het gebied in oostelijke richting kan heel beperkt zijn geweest.

Hoewel niet iedere uitlegger hier hetzelfde over denkt, is het mijns inziens duidelijk dat het Overjordaanse niet zondermeer bij het beloofde land hoorde. Num. 32:30-32; 34:2,12; 35:10; Deut. 32:49 en Joz. 22:9-11 maken duidelijk dat het land Kanaän hoofdzakelijk ten westen van de Jordaan ligt. Dit maakt aannemelijk dat in de bovengenoemde globale beschrijvingen van het land de Eufraat de noordgrens is en niet de oostgrens.

Specifieke aanduiding van de grenzen

Er zijn ook specifieke beschrijvingen: Num.34:1-12; Joz.15:1-12; 1 Kon.4:21; Ezech.47:15-21 en 48:1, 28. Hier staan beschrijvingen van het land, geschreven in de woestijntijd, de tijd van de verovering en de tijd van de ballingschap en betreffen verschillende situaties. Bij onderlinge vergelijking blijken deze beschrijvingen heel goed overeen te komen. Het gebied van Syrië wordt bij het beloofde land gerekend, maar het Overjordaanse niet. De Jordaan is de oostelijke grens. Hiermee wordt bevestigd dat de Eufraat bedoeld is als noordgrens in de eerdere beschrijvingen.

Overigens zijn er een paar uitspraken in het OT die aangeven dat Gilead, het noordelijke gedeelte van het Overjordaanse ook toegezegd is aan Israël. Dit gebeurt in Jer.50:19 en Zach.10:10. In deze laatste tekst staat: 'Ik zal hen brengen naar het land Gilead en de Libanon; doch dit zal voor hen niet toereikend zijn.' In Ob.19-20 staat dat Benjamin Gilead zal bezitten.